

From the Editors - Redactioneel

The practice of publishing special issues is attractive for journals such as *BMGN-LCHR* for several reasons. As well as cultivating a particular image, they generate welcome publicity, such as can be gathered from the review of our summer issue 'Batavian Phlegm?' in the *Volkskrant* from 9 August 2014. Given that it is published by the Royal Netherlands Historical Society (KNNHG) our journal aims to represent the whole community of historians working on the history of the Netherlands, Belgium and their global presence. This implies no specialisation, no exclusion of themes and periods, and asks for a maximum of debate on the historical profession, its preoccupations and blind spots. Therefore this time the editors chose a 'regular' issue, viz. one of a mixed content that voices several strands and discussions on Dutch history.

Jan Willem Stutje wrote a revealing contribution on Anti-Semitism amongst nineteenth century socialists, a theme that has barely been considered until now, while it certainly deserves to be. He argues convincingly that Dutch Jews joined the Labour movement relatively late due to anti-Jewish sentiments. Only after the founding of the Social Democratic Labour Party (SDAP) in 1894, which embraced parliamentary Reformism, did the Jewish proletariat become a constant factor in Dutch socialism.

That historical research is increasingly becoming team work is demonstrated by Ralf Futselaar and Ingrid de Zwart, who jointly shed light on Dutch prison warders during World War II. They read carefully numerous ego documents preserved in the Institute for War, Holocaust and Genocide Studies (NIOD), which confirm the view that the prison warders behaved relatively decently: they seem to have helped the political prisoners as much as possible. This article is thus an important addition to an historical debate, i.e. that of the 'grey actions' of the majority of Dutch citizens during World War II. Like other 'average Dutchmen and women' during that period, the warders did what they could, without imperilling their own lives.

Our review articles and discussions aim to evaluate new theoretical and methodological approaches in history. In this issue they once again show how difficult it is to incorporate such innovations in the historical practice. Pepijn Brandon's thorough review of Petra Groen's et al., *De Tachtigjarige Oorlog*, praises this synthesis published by the Netherlands Institute for Military History. Nevertheless, even on this well-researched topic there remains work to be done, he concludes: the consequences of the battles on the inhabitants of the countryside and the influence of the war on the formation of the new state remain lacunae to be filled.

The commercial edition of Jan Hein Furnée's dissertation on the culture and sociability of the elite in The Hague around 1900 is the subject of a discussion with contributions by Bart Van de Putte, Henk de Smaele, Dirk Jan Wolffram and the author himself. The book successfully transcends such broad labels as political, cultural or social economic history. Not surprisingly, it did not entirely satisfy historians of every sort. Cross-border research remains complicated, fortunately so for the historical debate in this journal. The editorial board wishes you luck in unravelling it and invites you to take it further in the pages of *BMGN-LCHR*.

On behalf of the Editorial Board,

CATRIEN SANTING

Om diverse redenen is het voor tijdschriften als de *BMGN-LCHR* aantrekkelijk themanummers te publiceren. Behalve een maximum aan zichtbaarheid genereren ze publiciteit, zoals blijkt uit de recensie van het zomernummer 'Batavian Phlegm?' in *de Volkskrant* van 9 augustus 2014. Omdat het wordt uitgegeven door het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap vertegenwoordigt ons tijdschrift alle historici die de geschiedenis van Nederland, België en hun aanwezigheid in de wereld in kaart willen brengen. Dit impliceert geen uitsluiting van specialisaties, thema's of perioden, en vraagt tegelijkertijd om een maximum aan debat over de historische professie, haar preoccupaties en haar blinde vlekken. De redactie koos daarom nu weer voor een 'regulier' nummer, met een gevarieerde inhoud die een stem geeft aan de diverse stromingen binnen en discussies over het Nederlandse geschiedbedrijf.

Jan Willem Stutje schreef een onthullende bijdrage over het onder negentiende-eeuwse socialisten vigerende antisemitisme, een onderwerp dat tot op heden niet de serieuze aandacht kreeg die het verdient. Hij beargumenteert overtuigend dat vanwege anti-joodse sentimenten joden zich relatief laat aansloten bij de gelederen van de Nederlandse arbeidersbeweging. Pas na het ontstaan van de SDAP in 1894, die het parlementaire reformisme omhelsde, werd het joodse proletariaat een constante factor binnen het Nederlandse socialisme.

Dat ook historisch onderzoek meer en meer gezamenlijk wordt verricht, bewijst het artikel van Ralf Futselaar en Ingrid de Zwarte, die hun licht laten schijnen over Nederlandse gevangenbewaarders gedurende de Tweede Wereldoorlog. Zij lazen zorgvuldig de talrijke egodocumenten die in het NIOD worden bewaard, die het beeld bevestigen dat het gevangenispersoneel zich toen relatief beschaafd gedroeg. Het bewakingspersoneel hielp de geïnterneerden voor zover mogelijk.

Daarmee deden ook Futselaar en De Zwarte een duit in het zakje van een voortdurend historisch debat, en wel dat van het 'grijze gedrag' van de meeste Nederlandse burgers gedurende de oorlog. Net als andere doorsnee mannen en vrouwen in die periode deden de bewaarders wat binnen hun mogelijkheden lag, zonder daarvoor hun eigen leven in de waagschaal te stellen.

Onze recensie-artikelen en discussiedossiers beogen nieuwe theoretische en methodologische benaderingen in de geschiedwetenschap te evalueren. In deze *BMGN-LCHR* bewijzen zij eens te meer hoe moeilijk het is dergelijke vernieuwingen in de historische praktijk ingang te doen vinden. Pepijn Brandons grondige recensie van Petra Groens e.a., *De Tachtigjarige Oorlog*, prijst de synthese die werd geproduceerd door het Nederlands Instituut voor Militaire Geschiedenis. Niettemin vallen zelfs over deze goed onderzochte periode nog desiderata op te noemen, zo concludeert hij. De gevolgen van de vele veldslagen voor de plattelandsbevolking en de impact van de oorlog op het staatsvormingsproces zijn zulke lacunes.

De handelseditie van Jan Hein Furnée's proefschrift over cultuur en gezelschapsleven van de Haagse elite rond 1900 is het onderwerp van het discussiedossier met bijdrages van Bart Van de Putte, Henk de Smaele, Dirk Jan Wolffram en de auteur zelf. Het boek ontstijgt succesvol iedere etikettering, zoals politieke, culturele of sociaaleconomische geschiedenis. Het is dan ook niet verbazingwekkend dat het boek er niet in slaagt historici van verschillende denominaties stuk voor stuk tevreden te stellen. Grensoverschrijdend onderzoek blijft ingewikkeld, wat fortuinlijk is voor een vruchtbaar historisch debat in dit tijdschrift. De redactie wenst u veel plezier bij het ontrafelen ervan en roept u op tot voortzetting in haar periodiek.

Namens de redactie,
CATRIEN SANTING